

Kasteelhoeve Wange

Landbouwer: Philip Van Kelst en Klara Peeters

Locatie: Wange

Vee: paarden, runderen (via De Vaerendriesch)

Overige teelten: grasland, energiehout, groenten, vruchten

Biologisch: nee

Website: www.kasteelhoevewange.be en www.kheiron.be

alleenstaande bomen ✓

hagen en heggen ✓

houtkanten ✓

kleine bosjes ✓

vruchtdragende hoogstambomen ✓

Rondom de Kasteelhoeve in Wange, een seminariecentrum en gastenverblijf voor groepen gelegen in het glooiende Hageland aan de oevers van de Kleine Gete, ligt een natuurdomein van 14 hectare. Het landgoed van Kasteelhoeve Wange kreeg o.a. omwille van het inzetten op partnerships en agroforestry de 'Bailliet Latour Prijs voor het Leefmilieu 2021'. Deze prestigieuze prijs wordt om de 2 jaar uitgereikt in Vlaanderen aan een landgoed of domein dat excelleert in duurzaam en ecologisch natuurbeheer.

Duurzaamheid werd hoog in het vaandel gedragen tijdens de verbouwingen van de vierkantshoeve, dit principe is ook doorgetrokken naar het landgoed. De paarden leven hier in kudde op een "Equi Habitat", dat is een natuurlijke omgeving om paarden te huisvesten waar grondig over nagedacht werd. Kasteelhoeve Wange ging hiervoor in zee met landschapsontwikkelaar Valentijn Docquier van Viva Concept, gespecialiseerd in landschapsonwerp voor paarden waarbij de nadruk ligt op zowel dierenwelzijn, landschapsintegratie als natuurwaarde.

Naast paarden, grazen er ook runderen op de weides en in de boomgaard van Kasteelhoeve Wange. Dit is gunstig voor de weides: de rundermest is ideaal voor een paardenweide en runderen eten ook planten die paarden liever links laten liggen. Het vlees van de

runderen staat op het menu van Kasteelhoeve Wange, vergezeld van verse groenten uit de moestuin. De dubbeldoel runderen zijn afkomstig van boerderij De Vaerendriesch. Voor het persen en bottelen van het sap van de vruchten uit de boomgaard zorgt den Boogerd en de gasten van Kasteelhoeve Wange genieten van al deze (h)eerlijke producten. Deze samenwerkingen typeren de Kasteelhoeve: het zou onmogelijk zijn om alle ambachtelijke producten die ze aanbieden zelf te produceren of te verwerken, daarom werken ze samen met ambachtslui uit de streek.

Kheiron, een zusterbedrijf van Kasteelhoeve Wange, biedt workshops en coaching met paarden aan. Door de natuurlijke wijze waarop de paarden gehouden worden, zitten ze goed in hun vel en zijn ze de perfecte spiegel waar wij als mens veel uit kunnen leren. Er

worden twee rassen gehouden: Cartujano en Paso Peruano. De hengsten en de merries worden in aparte kuddes gehouden omdat de hengsten niet gecastreerd zijn. Ook dit is een dierenwelzijnsgerelateerde keuze. Op dit moment zijn er acht merries, vier hengsten en gemiddeld genomen wordt er één veulen per jaar geboren. Ook dit gebeurt op een natuurlijke manier te midden van de merriekudde.

De kuddes leven jaarrond 24/7 buiten op het "Equi Habitat" track-systeem van ongeveer 7,5 hectare met toegang tot 11 kruidenrijke rotatieweides, 7 poelen en 1 hectare aan voederbosjes met houtige gewassen voor de paarden, ook wel "Paddock Wild" genoemd. Ze mogen op de weide van zodra het fructaangehalte van het gras dit toelaat, dit is gemiddeld op jaarbasis een 4 tal uur per dag. Verder eten ze vooral het hooi van de eerste snede en houtige gewassen uit de Paddock Wild.

De centrale grasweiden werden bewust enkel langs de randen beplant, het open landschap is visueel aantrekkelijk en nodig om optimaal te kunnen hooien, te begrazen via mobiele compartimenteringen om mest te ruimen met de borstelmachine. Langs de weides en het track-systeem werd drie kilometer meidoornhaag aangeplant, welke op termijn de schrikdraad zal vervangen. Aan jonge meidoornscheuten, waarvan de doornen nog niet verhout zijn, wordt ook graag geknabbeld; de schrikdraad zal dus lang genoeg moeten blijven staan. Langs de tracks werden recent nog enkele grotere bomen aangeplant in functie van schaduw.

Aan de randen van het domein werden verschillende agroforestry-zones aangelegd. Deze bestaan uit kleine niervormige voedereilanden van 9 op 6 meter, opgevuld met houtige gewassen voor de paarden en beschermd door meidoornhaagjes. Deze voedereilanden worden gezien als vorm van korteomloophout en ook zo ingegeven als hoofdteelt in de verzamelaanvraag. De omlooptijd (tijd tussen oogst) bedraagt dus maximaal acht jaar. De soortenlijst voor deze teelt is suggestief en niet-limitatief: elke soort, mits een goed regeneratief vermogen (hakhoutsoorten), komt in aanmerking. De hakhoutsoorten op het domein zijn voornamelijk diverse soorten wilg, zwarte els, es, haagbeuk en grauwe abeel. Het hakhout wordt

geoogst en versnipperd door een naburig bedrijf en de snippers worden vervolgens gebruikt voor het verwarmen van de kasteelhoeve. Binnen de voedereilanden bevinden zich hoogstambomen die de houtachtige component van de agroforestry-zones vertegenwoordigen. Deze hoogstammen zijn onder andere zomereik, winterlinde, appel, peer, mispel, boskers en tamme kastanje.

Een eerdere aanplant, tot stand gekomen in samenwerking met het Regionaal Landschap Zuid-Hageland, bestaat uit grotere niervormen van ongeveer 30 op 10 meter opgevuld met o.a. Gelderse roos, vlier, veldesdoorn, gladde iep, hazelaar, Europese vogelkers, rode kornoelje en wilde kardinaalsmuts. Voor deze beplanting werd uitgegaan van een inheems biodivers mengsel, niet specifiek gericht op paarden. Wilde kardinaalsmuts, nochtans giftig voor paarden, vormt hier in de praktijk geen probleem. Een gewone esdoorn langs een van de paddocks zien de eigenaars wel liever verwijderd, maar vormde tot op heden nog geen probleem.

Ervaring leert dat paarden de schors van een aantal boomsoorten graag lusten, waardoor er in het verleden ook enkele soorten verloren gingen. Door maximaal in te zetten op kleine voedereilanden omzoomd met meidoornhagen werd dit probleem opgelost. De kernen van bomen en struiken blijven zo beschermd, de houtproductie blijft op peil en toch blijft de "Paddock Wild" bestaande uit korteomloophout maximaal beschikbaar voor de paarden in de vorm van vele kleine niervormige voedereilanden met houtige gewassen. Een goed evenwicht tussen boombescherming, natuur en dierenwelzijn is essentieel voor het slagen van natuurlijke weide-systemen, wat hier in Wange naarmate de jaren vorderen bijzonder goed lukt!